

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 01.XII.2004

C(2004)4330 fin

**Věc: Státní podpora č. N 353/2004 – Česká republika
Opatření týkající se privatizace UNIPETROLU**

Pane ministře,

1. ŘÍZENÍ

- (1) Dopisem ze dne 13. srpna 2004, zaevidovaným dne 19. srpna 2004, oznámily české orgány v souladu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES a v souladu s článkem 3 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004 opatření týkající se privatizace majetkové účasti státu v české společnosti Unipetrol a.s. a její dceřiné společnosti Spolana, a.s. a prodeje vybraných pohledávek státu za určitými subjekty skupiny Unipetrol.
- (2) Dopisem ze dne 10. září 2004 požádala Evropská komise o doplňující informace. České orgány odpověděly dopisem ze dne 29. září 2004, zaevidovaným dne 30. září 2004, kterým bylo oznámení doplněno.

2. POPIS OPATŘENÍ

- (3) Oznámené opatření sestává z prodeje většinového akciového podílu státu ve společnosti Unipetrol a.s. (62,99 %), z prodeje akciového podílu státu ve společnosti Spolana, a.s. (9,76 %) a z prodeje pohledávek státu za společnostmi Spolana, a.s., Aliachem, a.s., Benzina, a.s. a Paramo, a.s., jež jsou dceřinými společnostmi Unipetrolu a.s.
- (4) Opatření bylo oznámeno Komisi za účelem získání právní jistoty, jež je podmínkou předcházející uzavření transakcí v rámci privatizačního procesu. Formální rozhodnutí Komise dává českému státu právní záruku, že plánovaná transakce je v souladu s pravidly pro státní podporu.

JUDr. Cyril SVOBODA
Ministr zahraničních věcí České republiky
Loretánské náměstí 5
118 00 Praha 1
Česká republika

2.1. Účastníci privatizačního procesu

- (5) **Unipetrol Group** („Unipetrol“) je holdingová společnost činná v odvětví chemického průmyslu, která se zabývá zejména zpracováním surového oleje, obchodováním s naftou a distribucí paliv. Kromě toho se Unipetrol, jako jedna z největších společností v České republice, zabývá provozem čerpacích stanic a výrobou, distribucí a prodejem tepla a elektřiny. Holdingová společnost Unipetrol sestává z mateřské společnosti Unipetrol, a.s., která vlastní podíly ve společnostech Spolana, a.s. (81,78 %), Aliachem, a.s. (38,90 %), Benzina, a.s. (100 %) a Paramo, a.s. (73,52 %). Spolana, a.s. je zapojená do výroby petrochemických produktů a plastů. Aliachem, a.s. se zabývá organickou a anorganickou chemií a zpracováním plastů. Benzina, a.s. je velkoobchodním prodejcem paliv a provozuje síť čerpacích stanic v České republice. Paramo, a.s. je jedním z největších českých výrobců motorových paliv, maziv a dalších produktů.
- (6) Hlavním akcionářem společnosti Unipetrol, a.s. je **Fond národního majetku České republiky** („FNM“), který drží podíl na základním kapitálu společnosti ve výši 62,99 %¹. Aktivity FNM jsou kontrolovány Ministerstvem financí České republiky. Při výkonu svých pravomocí může FNM, mimo jiné, na základě své obchodní účasti v akciových společnostech nakupovat akcie a vykonávat akcionářská práva ve společnostech, ve kterých drží podíl.
- (7) **Česká konsolidační agentura České republiky** („ČKA“) drží podíl ve výši 9,76 % ve společnosti Spolana, a.s., jež je dceřinou společností Unipetrolu, a.s. ČKA je státní finanční instituce – zvláštní banka, plně ve vlastnictví českého státu, která vykonává svoji činnost výlučně pro právnické osoby.
- (8) **Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.** („PKN ORLEN“) byl v procesu privatizace společnosti Unipetrol vyhlášen vítězným nabyvatelem. Jedná se o největší rafinérii surového oleje a obchodníka s naftou a odvozenými produkty v Polsku a ve střední Evropě. Soustřeďuje se zejména na rafinérskou činnost a distribuci paliv a provozuje síť čítající 1 900 čerpacích stanic v Polsku a přibližně 500 odbytíšť v Německu.

2.2. Proces privatizace Unipetrolu

- (9) Koncem roku 2002 se české orgány rozhodly opětovně zahájit privatizaci státního podílu v Unipetrolu, neboť předešlý pokus o privatizaci uskutečněný v letech 2001 a 2002 nebyl úspěšný. Tento pokus o privatizaci v letech 2001 a 2002 byl organizován cestou přímého prodeje strategickému partnerovi vybranému ve veřejném nabídkovém řízení. Neúspěch privatizačního procesu byl způsoben zejména neochotou vybraného nabyvatele uzavřít transakci za dohodnutých podmínek.
- (10) Druhý privatizační proces vyhlášený v lednu 2003 byl založen na veřejném nabídkovém řízení. Konečné minimální požadavky na nabídku v současné privatizaci se týkaly schopnosti účastníků financovat transakci a splnit

¹ Zbývajících 37,01 % akcií Unipetrolu, a.s. je ve vlastnictví investičních fondů a jiných menšinových akcionářů.

finanční závazek k jejímu uzavření. Česká vláda v tomto případě zvolila přímý prodej svého majetkového podílu a vybraných pohledávek za společnostmi Unipetrolu strategickému partnerovi ve veřejném nabídkovém řízení, a to místo rozdělení, restrukturalizace nebo prodeje skupiny Unipetrol po částech. Privatizační proces se uskutečnil na základě několika usnesení vlády České republiky a sestával z následujících transakcí:

- Prodej státního podílu ve výši 62,99 % ve společnosti Unipetrol, a.s. v držení FNM na základě usnesení vlády České republiky ze dne 13. ledna 2003;
 - Prodej státního podílu ve výši 9,76 % ve společnosti Spolana, a.s. v držení ČKA na základě usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2003;
 - Prodej vybraných pohledávek ČKA za společnostmi Spolana, a.s., Aliachem, a.s., Benzina, a.s. a Paramo, a.s., které jsou dceřinými společnostmi přímo nebo nepřímo vlastněnými Unipetrole, a.s. na základě usnesení vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2003.
- (11) Důvodem začlenění pohledávek státu do privatizačního procesu byla snaha zbavit se všech aktiv a angažovanosti státu ve skupině Unipetrol jednotným způsobem za účelem maximalizace hodnoty všech těchto aktiv a příjmů z privatizace. Před zahájením veřejného nabídkového řízení se vláda rozhodla sestavit nové režimy splátek vybraných pohledávek, které jsou součástí privatizačního procesu. Všichni příslušní účastníci veřejného nabídkového řízení byli informováni o nových splátkových režimech po jejich schválení Českou konsolidační agenturou dne 25. března 2004.

2.3. Právní audit Unipetrolu

- (12) Právní a finanční poradce FNM a ČKA byli vybráni v první polovině roku 2003. Za účelem odhadnutí specifických rizik, která by se mohla objevit v prodejním procesu, a navržení privatizační strategie poradci provedli právní audit Unipetrolu.
- (13) V srpnu 2003 poradci FNM zahájili právní audit Unipetrolu pro prodejce. Hodnocení poradců bylo pracovním týmem uchováno v tajnosti až do okamžiku jeho předání FNM před předložením nabídek v dubnu 2004. Právní audit sestával z kontroly dokumentů vyžádaných od Unipetrolu a ze schůzek s managementem hlavních dceřiných společností Unipetrolu. Prvotním účelem bylo navržení vhodné privatizační strategie. Celkový právní audit byl uzavřen 31. října 2003, kdy poradci předložili své závěry a doporučili privatizační strategii vládní mezíresortní komisi. Unipetrol však i nadále poskytoval poradcům informace za účelem vyhotovení informačního memoranda a přípravy prostor se shromážděnými údaji pro právní audit účastníků veřejného nabídkového řízení.
- (14) Poradci připravili hodnocení založené na všech jim dostupných informacích k dubnu 2004. Tyto informace, mezi jiným, zahrnovaly informace poskytnuté zájemcům v prostorách se shromážděnými údaji, informace obdržené v průběhu právního auditu pro prodejce, informace obsažené v informačním memorandu a v konsolidovaných i nekonsolidovaných finančních výkazech

skupiny Unipetrol za rok 2003, zveřejněných v souladu s českými účetními předpisy v dubnu 2004.

- (15) Předložené hodnocení poradců stanovilo předpokládané výnosy z privatizace v rozpětí od 11 miliard Kč (přibližně 345 milionů €)² do 15 miliard Kč (přibližně 470 milionů €) za veškerá aktiva FNM a ČKA zahrnutá do privatizačního procesu.

2.4. Veřejné nabídkové řízení

- (16) Veřejné nabídkové řízení bylo zahájeno v listopadu 2003. Vláda České republiky sestavila poradní komisi pro privatizaci majetkové účasti státu na podnikání společnosti Unipetrol, která koordinovala činnost poradenského subjektu při uskutečňování veřejného nabídkového řízení a hodnotila předložené privatizační nabídky s cílem doporučit vládě vítěze veřejného nabídkového řízení.
- (17) Následně bylo domácími a zahraničními tiskovými agenturami zveřejněno oznámení o konání veřejného nabídkového řízení týkajícího se společného prodeje aktiv sestávajících z podílu 9,76 % ve společnosti Spolana, a.s. v držení ČKA, vybraných pohledávek ve vlastnictví ČKA za dceřinými společnostmi Unipetrolu a podílu 62,99 % ve společnosti Unipetrol, a.s. v držení FNM.
- (18) Na oznámení reagovalo 18 investorů, kteří projevíli zájem o účast ve veřejném nabídkovém řízení. Po souhlasu FNM se zaregistrovalo 10 z uvedených investorů. Při uzávěrce v lednu 2004 poradci obdrželi sedm indikativních nabídek.
- (19) V lednu 2004 vláda zařadila na užší seznam tři účastníky, kteří měli nejsilnější finanční možnosti a nejlepší průmyslové racionále ke koupi aktiv: MOL Hungarian Oil and Gas plc. („MOL“), Shell Europe Oil Products („Shell“) a PKN ORLEN. Všem třem účastníkům zařazeným na užší seznam bylo umožněno provést podrobný právní audit aktiv FNM a ČKA ve skupině Unipetrol. Právní audit byl ukončen na začátku dubna 2004.
- (20) V průběhu podávání nabídek byly projednány četné aspekty privatizačního procesu se všemi třemi účastníky zařazenými na užší seznam. Právní poradce ve spolupráci s finančním poradcem připravili smluvní dokumentaci na prodej aktiv FNM a ČKA, která byla zaslána těmto účastníkům v únoru 2004. Po vyjednávání poradců s účastníky zařazenými na užší seznam právní poradci aktualizovali smluvní dokumentaci, na základě které byly předloženy konečné nabídky, a konečný návrh dokumentace rozeslali účastníkům dne 17. dubna 2004.
- (21) Dne 23. dubna 2004 PKN ORLEN předložil závaznou nabídku výlučně svým vlastním jménem a nebyl tedy členem konsorcia se žádnou jinou stranou. V předložené závazné nabídce PKN ORLEN potvrdil, že přijímá podmínky stanovené v návrhu smluvní dokumentace, které byly vyjednány před

² Na tomto místě a dále v dokumentu je použitý směnný kurz 2003 EUROSTAT € 1 = 31,84 Kč.

konečnou nabídkou, a nepředložil žádné jiné podmínky. Předložená konečná nabídka dosahovala částky ve výši 13,05 miliard Kč (přibližně 410 milionů €)³ za prodávaná aktiva, a sestávala z následujících částí:

62,99% podíl FNM v Unipetrolu	9,76% podíl ČKA v dceřiné společnosti Unipetrolu, Spolana	Pohledávky ČKA za společnostmi skupiny Unipetrol	Celková nabídka PKN
<i>11,304 miliard Kč</i>	<i>1 milion Kč</i>	<i>1,745 miliard Kč</i>	13,05 miliard Kč

- (22) Dva zbývající účastníci nepředložili žádnou závaznou nabídku, ale zaslali poradcům a ministroví financí České republiky dopisy vysvětlující důvody jejich rozhodnutí nepředložit nabídku. Podle informací českých orgánů vyjádřily společnosti MOL Hungarian Oil and Gas plc. a Shell Europe Oil Products spokojenost s průběhem privatizačního procesu a jeho transparentností.
- (23) Dne 28. dubna 2004 byl PKN ORLEN vyhlášen vítězným účastníkem veřejného nabídkového řízení. Česká vláda následně schválila prodej Unipetrolu společnosti PKN ORLEN⁴.

2.5. Opatření

- (24) Privatizační proces zahrnuje opatření se závaznou cenou ve výši **13,05 miliard Kč** rozvrženou následovně:
- (25) (a) Smlouva o nákupu a prodeji akcií, uzavřená dne 4. června 2004 mezi FNM a PKN ORLEN o prodeji 114 224 038 (62,99 %) akcií Unipetrolu a.s. Celková kupní cena akcií, kterou zaplatí PKN ORLEN, je 11 303 886 660 Kč (přibližně 355 milionů €). Celková nominální hodnota 62,99% podílu FNM v Unipetrolu, a.s. je 11 422 403 800 Kč. Tato smlouva stanoví pevnou kupní cenu a mechanismus úpravy kupní ceny, který se uplatní po vypořádání prodeje podle smlouvy. Následná úprava kupní ceny se uskuteční na základě auditovaných finančních výkazů vyhotovených k poslednímu dni v měsíci, ve kterém dojde k převodu akcií⁵.
- (26) (b) Smlouva o nákupu a prodeji akcií, uzavřená dne 4. června 2004 mezi FNM a PKN ORLEN o prodeji 745 000 (9,76 %) akcií společnosti Spolana, a.s., jež je dceřinou společností Unipetrolu a.s. Celková kupní cena akcií, kterou zaplatí PKN ORLEN, je 1 000 000 Kč (přibližně 31,4 tisíce €). Nominální hodnota je 487 975 000 Kč. Kupní cena je v této smlouvě stanovena jako pevná částka a není stanovena žádná následná úprava kupní ceny.

³ Směnný kurz 2003 EUROSTAT € 1 = 31,84 Kč.

⁴ Po nabytí Unipetrolu učiní PKN ORLEN menšinovým akcionářům povinnou nabídku převzetí za účelem získání jejich podílů v Unipetrolu. PKN ORLEN taktéž souhlasil s prodejem některých aktiv Unipetrolu globální naftařské a plynárenské společnosti ConocoPhillips a společnosti Agrofert, druhému největšímu chemickému koncernu v České republice. PKN ORLEN prodá společnosti Agrofert Holding ta aktiva Unipetrolu, která nejsou stěžejní pro jeho činnost.

⁵ S ohledem na smlouvu týkající se Unipetrolu však kupní cena nemůže stoupnout o více než 15 % nebo klesnout o více než 25 % kupní ceny.

- (27) (c) Rámcová dohoda o převodu vybraných pohledávek státu za dceřinými společnostmi Unipetrolu, a to společnostmi Spolana, a.s., Aliachem, a.s., Benzina, a.s. a Paramo, a.s., na společnost PKN ORLEN, uzavřená dne 4. června 2004 mezi ČKA a PKN ORLEN. Cena, kterou zaplatí PKN ORLEN, činí 1 745 113 340 Kč (přibližně 55 milionů €). Celková hodnota převedených pohledávek, včetně úroků a poplatků, činí 3 564 335 495 Kč. V souladu s touto smlouvou zahrnují pohledávky, jež byly součástí privatizačního procesu, všechny pohledávky ČKA za dceřinými společnostmi společnosti Unipetrol k 31. březnu 2004, a cena je určena jako pevná částka, která je součástí ceny za veškerá privatizovaná aktiva.
- (28) Následně byla dne 21. června 2004 podepsána Smlouva o úschově (Escrow Agreement) mezi FNM, ČKA, PKN ORLEN a Komerční bankou, a.s., na základě které PKN ORLEN složil na vázaný účet vedený u Komerční banky, a.s. částku ve výši 10 % kupní ceny akcií Unipetrolu a 10 % hodnoty převedených pohledávek. Tato částka složená na vázaný účet představuje zálohu na celé období určené ke splnění podmínek vyplývajících z výše uvedených smluv; tato záloha bude uvolněna po vypořádání transakce.
- (29) Uzavření privatizačního procesu Unipetrolu je podmíněno obdržením rozhodnutí Evropské komise, že transakce neobsahuje státní podporu. Převod akcií ve společnostech Unipetrol a Spolana bude uskutečněn v tentýž den, ve který budou vypořádány jednotlivé smlouvy o převodu pohledávek.

3. PRÁVNÍ ANALÝZA OPATŘENÍ

- (30) V souladu s čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES jsou podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, neslučitelné se společným trhem, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy.
- (31) Privatizace společnosti se nevyhnutelně týká státních prostředků. Případné zvláštní podmínky privatizace ovlivňují obnos, který stát získá z prodeje. Určité aspekty takového prodeje, např. nižší prodejní cena nebo převzetí určitých poplatků státem, mohou zvýhodnit privatizovanou společnost nebo jejího nového vlastníka vůči jejich konkurentům. Zvýhodněné zacházení v průběhu privatizačního procesu by mohlo zvýhodněním určité společnosti narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchodování.
- (32) Za účelem zjištění, zda privatizace obsahuje státní podporu, uplatňuje Komise obecné zásady vyvinuté v minulých letech na základě jednotlivých případů a definované ve XXIII. Zprávě o politice hospodářské soutěže (1993)⁶. V souladu s těmito zásadami Komise usuzuje, že cena privatizované společnosti vlastněné státem neobsahuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES v případě, že:

⁶ XXIII. Zpráva o politice hospodářské soutěže, 1993, bod 403 a násl., str. 276.

- prodej společnosti je uskutečněn prostřednictvím veřejné soutěže nebo jiného podobného nabídkového řízení, které je otevřené, transparentní a nepodmíněné;
 - společnost je prodána zájemci, který nabídne nejvyšší cenu;
 - všem zájemcům je poskytnut dostatečný čas a dostatečné informace k provedení řádného ohodnocení aktiv, na základě kterého mohou sestavit nabídku.
- (33) Pokud jsou výše jmenované podmínky splněny, může být státní podpora, pokud jde o cenu, vyloučena a oznámení není nutné. Členské státy však mohou opatření Komisi oznámit v případě, že si přejí získat právní jistotu formálního schválení.
- (34) V daném případě se oznámené opatření týká prodeje státního většinového podílu ve společnosti Unipetrol a prodeje souvisejících aktiv od české státní finanční instituce strategickému partnerovi. Česká republika oznámila toto opatření za účelem získání právní jistoty, jež je podmínkou předcházející uzavření privatizační transakce.
- (35) Při privatizaci Unipetrolu byl prodej organizován na základě bezpodmínečného a transparentního veřejného nabídkového řízení. Byla učiněna veřejná výzva k předkládání nabídek, která zahrnovala zveřejnění zprávy o privatizaci Unipetrolu v několika českých a mezinárodních denících. Možnost zaregistrovat se do veřejného nabídkového řízení byla otevřená pro všechny zájemce a podmínky řízení byly sděleny před předložením nabídek všem účastníkům zařazeným na užší seznam.
- (36) Pro všechny účastníky nabídkového řízení platily stejné podmínky pro předložení konečné závazné nabídky. Dále měli účastníci nabídkového řízení možnost provést právní audit aktiv FNM a ČKA v Unipetrolu. Provedení právního auditu zahrnovalo návštěvy ve sjednaných prostorách se shromážděnými údaji, prezentace managementu, diskuze, návštěvy vybraných objektů a další činnosti organizované finančním poradcem ve spolupráci s managementem všech společností skupiny Unipetrol. V průběhu podávání nabídek byla struktura transakce projednávána se všemi účastníky zařazenými na užší seznam.
- (37) Konečné nabídky byly hodnoceny výlučně na základě jejich ceny, čímž se zvýšila transparentnost procesu. Bylo rozhodnuto prodat společnost Unipetrol společnosti PKN ORLEN, která předložila nejvyšší a jedinou závaznou nabídku. Dále bylo v daném případě provedeno ohodnocení finančními experty za účelem stanovení tržní hodnoty na základě všeobecně akceptovaných tržních indikátorů a hodnotících norem. Hodnocením se určilo, že předpokládané výnosy z privatizace, zahrnující veškerá privatizovaná aktiva, se pohybují v rozpětí mezi 11 až 15 miliardami Kč. Cena nabídnutá společností PKN ORLEN činila 13,05 miliard Kč a nacházela se v odhadovaném rozmezí hodnoty určené finančním poradcem FNM a ČKA.

- (38) Komise dále v tomto případě uvádí, že Unipetrol není podnikem v nesnázích a že české orgány nepřijaly před privatizací nebo v rámci privatizace žádná další opatření, která by mohla obsahovat státní podporu.
- (39) Za těchto podmínek Komise usuzuje, že prodej podílu českého státu ve společnosti Unipetrol, a.s. a v jeho dceřiné společnosti Spolana, a.s., a prodej pohledávek státu za určitými subjekty skupiny Unipetrol neobsahuje státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.
- (40) Tímto rozhodnutím není dotčeno uplatňování jiných relevantních pravidel Společenství.

4. ROZHODNUTÍ

Na základě výše uvedených údajů Komise rozhodla, že opatření nepředstavuje státní podporu.

Pokud tento dopis obsahuje důvěrné informace, které by neměly být zveřejněny vůči třetím stranám, informujte prosím Komisi ve lhůtě 15 pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Pokud Komise neobdrží odůvodněný požadavek v této lhůtě, bude mít za to, že souhlasíte se poskytnutím třetím stranám a zveřejněním úplného textu tohoto dopisu v závazném znění na internetové stránce: http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Váš požadavek zašlete doporučeně nebo faxem na adresu:

Commission européenne
Direction générale de la Concurrence
Direction H
State aid Greffe
SPA 3 6/05
B-1049 BRUXELLES
Fax č.: + 32-2-296 12 42

S úctou,

Za Komisi

Neelie KROES
člen Komise